

Priljučoči zbornik je odsev dogajanja na prvem in drugem »Ažmanovem dnevu« 29. avgusta 1993 in 28. maja 1994. Gre za uredniškega prvorojenca, ki je še nekoliko šibkega zdravja, vendar starši in botri upamo, da bomo kljub službenim in številnim drugim obveznostim našli dovolj časa in energije, da ga v prihodnjih letih okrepimo.

To je v uvodniku v Zborniku predavanj 1. in 2. Ažmanovega dneva zdravnikov Gorske reševalne službe Slovenije napisal urednik **Iztok Tomazin**, ki je v souredništvu **Franceta Malešiča** pripravil za natis ta 80 strani debel zbornik, v katerem s prispevki sodeluje deset zdravnikov. Ljudem, ki niso iz zdravniške stroke, prispevki v tej knjižici ne povedo skoraj nič, zdravnikom GRS pa izredno veliko. Nadejamo se torej lahko novi knjižni zbirki, ki bo bistveno obogatila slovensko strokovno goriško izobraževanje.

M. R.

36. letnik Naših jam

Z lansko letnico izida je v prvi polovici letošnjega leta izšel 36. letnik Naših jam, glasila Jamarske zveze Slovenije. V reviji z malone 200 stranmi je objavljena dolga vrsta strokovnih prispevkov izpod peres znanih slovenskih krasoslovcev, speleologov in jamarjev, med njimi pa je nekaj takih, ki lahko zanimajo planinskega bralca: na koncu koncev so bili nekateri od prvih članov Slovenskega planinskega društva hkrati tudi raziskovalci neznanega slovenskega podzemlja, SPD pa se je razen z gorami ukvarjalo tudi s kraškimi jamami; kot se je trudilo, da bi (p)ostal gorski svet v Sloveniji slovenski, se je trudilo tudi za slovenski podzemski svet, katerega dele je imelo nekaj časa »v našem«.

V 36. letniku Naših jam je vsaj en prispevek, ki se v celoti tiče — poleg jamarstva seveda — tudi planinstva. **Ciril Mlinar**, sodelavec ljubljanskega Prirodoslovnega muzeja, že drugič (prvič je v prejšnjem letniku) piše o svojih potapljaških raziskavah v Jami za slapom Savica. — Že zdavnaj so bili prvi in nekateri naslednji jamarji v začetnih delih jame, iz katere teče znameniti

slap nad Bohinjskim jezerom, vendar jih je celo ob najnižjih vodah ustavil sifon. Konec avgusta 1993 je Mlinar organiziral svojo prvo potapljaško akcijo v začetne sifone, februarja lani drugo in tretjo, o katerih piše v Naših jamah. Dno sifona se v teh delih jame spušča do nekega 50 metrov pod gladino slapa ob njegovem teku iz jame in preden pade v globino kot slap. V prvih delih jame se izmenjavajo sifoni s kopnimi deli jamskega rova, zadnji del doslej raziskanih delov jame je en sam sifon, ki ga le občasno prekinajo zračni žepi ujetega zraka. Ta del sifona je Mlinar imenoval Sifon Prirodoslovnega muzeja Slovenije in je s sedanjo dolžino 300 metrov najdaljši pri nas preplavan z vodo zalit jamski rov.

Omeniti velja še strokovni članek Klasifikacija in poimenovanje jamskih skalnih oblik, ki ga je napisal strokovni sodelavec Inštituta za raziskovanje krasa iz Postojne **Tadej Slabe**, sicer znani športni plezalec. Kot piše avtor, dejavniki, ki oblikujejo kraško podzemlje, zapuščajo sledi tudi na skalnem obodu votlin. Nastajajo skalne oblike, ki sestavljajo jamski skalni relief. Ta je pogosto pomembna sled oblikovanja in razvoja kraških votlin, zlasti še, če ga sestavljajo skalne oblike, katerih nastanek lahko natančno razložimo.

Dva izredno zanimiva prispevka ima v Naših jamah akademik **prof. dr. Ivan Gams**: Rast kapnikov iz različnih zornikov kotov in Sigove ponvice s posebnim ozirom na Škocjanske jame. Čeravno članka nimata tega namena, sta vsaj posredno močno okoljevarstvena: nedopustno je kakorkoli poškodovati ali uničevati podzemne kraške kamnite tvorbe, za rast katerih so bila potrebna desetstisočletja.

V reviji ni vse, kar je objavljeno, visoka znanost. V pregledu književnosti je tudi prikaz **Andreja Hudoklina** knjige »Gospodična, od bajke do današnjih dni«, ki so jo lani izdali Zeleni Novega mesta. Knjižica je izšla ob 80-letnici novomeške podružnice SPD ter kaže povezavo društvene preteklosti z Gorjanci, profesorjem **Ferdinandom Seidlom** in izvirom Gospodična. Kot v predstavitvi piše **Dušan Novak**,

»nas avtor popelje od Trdinovih bajk prek društvenega dela in delovanja njegovega predsednika F. Seidla v Gorjance, h Gospodični, ki so jo pričeli urejati leta 1931. Prikaže nekaj dokumentov in že smo pri tem, kakšna je Gospodična danes. So načrti za obnovitev in primerno ureditev, še več je dokumentacije, vendar se pri realizaciji znova in znova pojavljajo težave. Žal ni več prave volje. Morda bo ta knjižica pomagala k novemu koraku.«

Milan Razor

Bilten jamarskega kluba Železničar

Jamarska sekcija Planinskega društva Železničar iz Ljubljane, ki se je leta 1978 osamosvojila in preimenovala v Jamarski klub Železničar, je bila ustanovljena leta 1955, kmalu potem, ko je bil **Dušan Novak** izključen iz Društva za raziskovanje jam Slovenije, in sicer zato, ker se je potegoval za aktivnejšo vključitev mladih jamarjev v društvene akcije, pa tudi za sprejem funkcij. Ob 40-letnici uspešnega delovanja sekcije oziroma kluba so njeni prizadevni člani izdali 19. številko svojega Biltena, ki sicer izhaja občasno. V tej številki je dvanajst od petnajstih dosedanjih načelnikov oziroma predsednikov (**D. Novak, J. Belič, M. Raztresen, A. Kranjc, J. Holz, A. Lajovic, I. Trček, M. Šubelj Sagmajster, J. Kalan, T. Hočevnar-Fritz, M. Brenčič** in **I. Perpar**) prispevalo svoje spomine na življenje in delo v klubu. V teh sestavkih niso prav nič predsedniški ali celo oblastniški; iz njihovih besedil se namreč čuti, da so bili tudi v času predsednikovanja predvsem enakopravni in delovni člani jamarskega kolektiva. Besedilo je opremljeno s številnimi spominskimi fotografijami iz arhiva JKŽ. Temu sledi statistika kluba o raziskanih in opisanih jamah, seznam najglobljih in najdaljših jam in brezen ter skice in opisi 31 najpomembnejših jam med njimi z vsemi potrebnimi numeričnimi podatki. Prav na koncu Biltena, ki ga je uredil **Miha Brenčič**, je še seznam članov kluba ter sekcij, ki so zrasle iz njega.

Ciril Velkovrh